

21.08.2009

TBMM Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın **Başbakan Sn.R.Tayyip Erdoğan** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince saygıyla talep ederim.

Atilla Kart
CHP Konya Milletvekili

İlgi ; Başbakan'a yöneltilen 07.05.2009 tarih-7/7877 sayılı yazılı soru önergemiz.

İlgi önergemiz ile; Kafkasya'da meydana gelen çatışmalar sonucunda, Bağımsız Devletler Topluluğu'nun (BDT) , Gürcistan'ın talebiyle Abhazya'ya ambargo uygulamaya başladığı; Türkiye'nin de bu karara iştirak ederek Trabzon ile Abhazya'nın başkenti **Sohum** arasındaki gemi seferlerini iptal ettiği, bu ambargo sonucunda Türkiye'de yaşayan ve sayıları 500 binin üzerinde olan **Abhaz ile** sayıları 4 milyonu aşan **Kuzey Kafkasyalı'nın** akrabalarıyla olan ilişkilerinin büyük ölçüde kesildiği ve engellendiği; Abhazya'ya gitmek isteyenlerin ancak Rusya Federasyonu'ndan vize almak suretiyle gidebildikleri, bu durumun ise hem zaman kaybı ve hem de maddi-manevi anlamda mağduriyetler yarattığı;

Rusya Federasyonu'nun ve ambargonun tarafı olan birçok BDT ülkesinin ambargoyu kaldırdığı, hal böyle olmasına rağmen , Türkiye'nin taraf olmadığı bir ihtilaftan dolayı Abhazya'ya fiilen uygulamakta olduğu ambargoyu neden uygulamaya devam ettiği;

Türkiye'nin Abhazya'nın bağımsızlığını tanımayarak, Gürcistan'ın toprak bütünlüğünü tanımaya devam edebileceği, bu takdirin siyasi sorumluluğunun Hükümet'e ait olduğu, Hükümet politikası ve sorumluluğu altında verilen bu kararın ayrıca irdelenmesi gerektiği; ancak , **bu durumun, Abhazların ve Kuzey Kafkasyalıların, temel insan haklarının başında gelen yerleşme ve seyahat hürriyeti özgürlüğü ile aile bütünlüklerinin korunması sorumluluğunu ortadan kaldıramayacağı ;**

Hükümet'in bu haksız ve dayanaksız ambargoyu sürdürmesi halinde sayıları **milyonları bulan** bu kişilerin , AİHM dahil olmak üzere tüm yargı yollarına başvuracakları , böyle bir tablonun ise Türkiye Cumhuriyetinin saygınlığını, etkinliğini zedeleyeceği dile getirilmiştir;

milyonlarca Abhaz ve Kuzey Kafkasyalı'nın, seyahat özgürlüğü ve aile bütünlüğünü ihlal eden politika ve uygulamalara son verilmesi gereği ve bu yolda alınması gereken önlemler dile getirilmiştir.

Hükümet bu önergeye süresi içinde cevap vermediğinden, önerge gelen kağıtlar listesinde yayımlanmıştır.

Hükümet önergeye cevap vermeyerek **bir anlamda** konuya olan ilgisizliğini ve duyarsızlığını göstermiş **ve bir anlamda da verebileceği bir cevabın bulunmadığını kabul etmiştir.** Ancak, tüm bu gelişmeler Hükümet'in siyasi ve hukuki sorumluluğunu ortadan kaldırmayacaktır. Bu konu tarafımızdan takip edilecek ve gündemde tutulacaktır.

Yukarıda sözü edilen süreç yaşanırken, bu kez 17.08.2009 günü öğlen saatlerinde, Gürcistan'ın , Sinop'un 96 mil açığında , Türk Münhasır Ekonomik Bölgesinin hemen sınırında seyretmekte olan M/T Buket adlı tankeri kaçırarak, **Poti Limanına** çektiği ortaya çıkmıştır. Tüpraş'tan aldığı 2800 ton hafif yakıtı **Abhazya'nın Sohum** limanına götürmekte olan gemiye Gürcistan el koymuştur.

Gemi işletmecisi tarafından yapılan açıklamaya göre; Panama Bayraklı olan, 15 personelinin tamamı Türk olan gemide ayrıca 2 stajyer bulunmakta olup, geminin yükü **değerli yük** olarak kabul edilmektedir.

Gürcü Makamlarının, gemi Abhazya'ya gittiği için el koydukları öğrenilmiştir. Geminin kaçırıldığı andan itibaren AIS cihazının kapatıldığı, bunun denizcilik kurallarına göre suç teşkil ettiği ifade edilmektedir. Gemi ve yükün açık artırma suretiyle satışının planlandığı öğrenilmiştir. **Türk personel tutuklanmış ya da gözaltına alınmıştır.**

Tekrar ve önemle ifade ediyoruz; Türkiye, Abhazya'nın bağımsızlığını tanımayabilir. Gürcistan'ın toprak bütünlüğünü tanımaya devam edebilir. Hükümet etme politikası ve sorumluluğu içinde verilen bu kararın, Türkiye'nin **milli çıkarlarıyla** ne ölçüde bağdaştırılmasının tartışması ve eleştirisi ayrıca yapılacaktır.

Ancak, Hükümetin bu tercihi ve kararı, Gürcistan'ın her anlamda yaptığı ihlallere göz yumulmasını ya da iştirak edilmesini gerektirmez. **Evrensel insan haklarının başında gelen yerleşme ve seyahat özgürlüğüyle, aile bütünlüğünü ihlâl eden bu tür eylemlere Türkiye seyirci kalamaz.** Bu tür bir ihlalin yapılmasına fırsat verilmeden, saygın bir devlet olma sorumluluğuyla Türkiye Cumhuriyeti, yurttaşlarının bu insani ve temel haklarını mutlaka güvenceye almalıdır. **Öte yandan,** yine Türkiye Cumhuriyeti yurttaşlarının **ticaret özgürlüğünü** engellemeye yönelik olan ve fiili durum yaratan ihlallere de, Türkiye'nin seyirci ve sessiz kalması hiçbir şekilde kabul edilemez.

Gürcistan'ın; fiilen Türkiye'nin kontrolünde ve Sinop yakınlarında bulunan, Türk Arama Kurtarma Bölgesinin hemen dışında, Rus Arama Kurtarma Bölgesinde bu gemiye el koymuş olmasının, uluslararası hukuktaki adı **gemi korsanlığıdır.** Uluslararası sularda seyretmekte olan bir gemiye el koymanın başka bir açıklaması olamaz. **Gürcistan'ın karasuları ve ayrıcalıklı ekonomik bölge sınırları dışında kalan, uluslararası sularda bulunan bir gemiye bu suretle el konulması;** diğer tüm ihlaller bir tarafa Türkiye'nin **Egemenlik** hakkının ihlali niteliğindedir.

Tüm bu süreçler yaşanırken 20 Ağustos tarihinde de, **Sohum'dan İstanbul'a** hurda demir getiren bir yük gemisine de uluslararası sularda el konulduğu ve geminin **Poti limanına** çekildiği haberi ajanslara ulaşmıştır.

Görüldüğü gibi; Türkiye Cumhuriyeti yönetimi adına talihsiz ve maalesef **aciz anlamına** gelen bir tablo söz konusudur. Yurttaşlarının temel **anayasal haklarını koruyamayan**, ticaret serbestisine yapılan saldırıları önleyemeyen , yurttaşlarının **tutuklanmasına seyirci kalan** ve girişimde bulunmayan bir yönetimin görevini yaptığından söz edilemez.

Olay ve süreç, Türkiye'nin egemenlik haklarının ihlâli boyutlarına ulaşmış olmakla, iş bu önerenin **doğrudan Başbakanlık Makamına** sunulması zorunluluğu doğmuştur.

Buna göre;

1- Sayıları 4 milyonu aşan Abhaz ve Kuzey Kafkasyalı'nın **seyahat özgürlüğünün ve aile bütünlüğünün** ihlâli pahasına sürdürülen ve fiili hale gelen ambargo neden kaldırılmamaktadır?

Bu konuyu irdeleyen ilgi önergemize **neden cevap verilmemiştir?**

Önergeye cevap verilmemesi bir anlamda duyarsızlık ve bir anlamda da önergede ileri sürülen eleştiri ve değerlendirmelerin kabul edildiği anlamına gelmez mi? Böyle bir durum Türkiye Cumhuriyeti'nin **saygınlığı ve sorumluluğuyla** bağdaşır mı?

2- Uluslararası sularda seyretmekte olan, Gürcistan'ın karasuları ve ayrıcalıklı ekonomik bölge sınırları dışında kalan gemiler ve Türk personele Gürcistan'ın el koyması, personeli tutuklaması, el konulan gemi ve yükler ile ilgili olarak kendi mevzuatı çerçevesinde satış sürecini başlatmış olması; **Türkiye'nin egemenlik haklarına saldırı** anlamına gelmez mi?

Türkiye bu ihlâl ve saldırılara **neden seyirci kalmaktadır?**

Gemi ve yükün iadesi , personelin derhal **serbest bırakılması** ve Gürcistan'ın uyarılması dahil olmak üzere, gerekli **yasal ve diplomatik girişimler** neden yapılmamaktadır?